

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123360441
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hirková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:6123360441.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hirkovej a členov senátu JUDr. Jany Jančíkovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: A. A. B., advokát, so sídlom C. XX, XXX XX D. – C. E. F. C., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej: C. C. G., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt H. XX/X, XXX XX F., právne zastúpená: A. C. I., advokátka, so sídlom J. XXXX, XXX XX J., IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie sumy 2 237,65 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 7Csp/67/2023 - 139 zo dňa 14.10.2024, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku II. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„I. Konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 1 300,- eur s príslušenstvom zastavuje.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 937,65 eura, úrok vo výške 3 405,35 eura, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2737,65 eura od 14.11.2020 do 25.10.2022, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2637,65 eura od 26.10.2022 do 28.11.2022, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2537,65 eura od 29.11.2022 do 17.02.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2437,65 eura od 18.02.2023 do 10.03.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2337,65 eura od 11.03.2023 do 30.06.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2237,65 eura od 01.07.2023 do 27.07.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2137,65 eura od 28.07.2023 do 07.09.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 2037,65 eura od 08.09.2023 do 21.09.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1937,65 eura od 22.09.2023 do 06.10.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1837,65 eura od 07.10.2023 do 01.12.2023, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1737,65 eura od 02.12.2023 do 02.01.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1637,65 eura od 03.01.2024 do 23.01.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1537,65 eura od 24.01.2024 do 13.02.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1437,65 eura od 14.02.2024 do 15.04.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1337,65 eura od 16.04.2024 do 06.06.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1237,65 eura od 07.06.2024 do 14.06.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1137,65 eura od 15.06.2024 do 04.07.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 1037,65 eura od 05.07.2024 do 05.08.2024, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 937,65 eura od 06.08.2024 do zaplatenia a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

2. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Rozsudok odôvodnil tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, vrátane tých, ktoré namietala žalovaná v odpore. Právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 5 000,- eur, pri úrokovej sadzbe 16,5 % ročne, výška splátky 90,40 eur, počet splátok 96, dátum splatnosti prvej splátky 20.01.2020, dátum splatnosti poslednej splátky 20.12.2027, RPMN 16,5 % a celkové náklady spotrebiteľa činili 3 678,40 eur. Zmluva obsahuje dobu trvania zmluvy v čl. 8 bod 8.1, kde je uvedená doba trvania zmluvy do 20.12.2027 (§ 9 ods. 2 bod d) zákona č. 129/2010 Z.z.). Zmluva obsahuje taktiež výšku splátky 90,40 eur, počet splátok 96, frekvenciu splátok vždy k 20. dňu v mesiaci od 20.01.2020 do 20.12.2027 (§ 9 ods. 2 bod i) zákona č. 129/2010 Z.z.). Pokiaľ ide o náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. l) a p), ide len o prípadne poplatky, ktoré má hradiť spotrebiteľ, a ktoré chce veriteľ požadovať, v danom prípade neboli neaktuálne.

4. Žalovaná namietala výšku úrokovej sadzby 16,50 % ročne a poukázala na jej rozpor s dobrými mravmi. Uvedenú námietku prvoinštančný súd považoval za nedôvodnú, pretože výška dojednaných úrokov v úverovej zmluve 16,50 % je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa ust. § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995. Najvyššia prípustná výška odplaty pre zmluvy uzavreté od 21.11.2019 do 20.02.2020 so zmluvnou splatnosťou od 5 do 10 rokov vrátane podľa zákona (§ 53 ods. 6 OZ v spojení s ust. §1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995) predstavovala 16,50 % (k obdobnému právnomu záveru dospel Krajský súd v Prešove v uznesení sp. zn. 6CoCsp/20/2023 zo dňa 28.05.2024). Námietky žalovanej v tomto smere považoval za nedôvodné, preto nepovažoval úver za bezúčelový a bez poplatkov.

5. Pokiaľ ide o skúmanie schopnosti žalovanej splácať úver, žalobca v konaní preukázal, že konal s odbornou starostlivosťou a skúmal schopnosť žalovanej splácať úver, čo preukázal výpisom z účtu žalovanej, kópiou výplatnou páskou, oznámením o výške a zložení funkčného platu, výpisom z účtu, výpisom z registra klientskych informácií, dotazníkom o preverovaní príjmu a dokumentom z interného systému, z ktorého vyplýva, že preveroval rodinný stav, príjmy a výdavky žalovanej, výpočet, v ktorom je uvedená platobná kapacita žalovanej. Z uvedeného výpočtu vyplýva, že na základe údajov poskytnutých žalovanou preveroval stav, príjmy a výdavky žalovanej spolu s výpočtom schopnosti splácať úver. Žalobca preveroval históriu splácania a platobnú kapacitu v nebankovom registri klientskych informácií. Žalovaná v prehľade verifikačných otázok pred schválením úveru potvrdila, že pracuje, má zmluvu na dobu neurčitú a má za tri posledné mesiace od uvedeného dopytu priemerný vymeriavací základ aspoň 1 207,- eur. Z výpisu z registra klientskych informácií je zrejmé, že žalovaná v čase žiadosti o úver nemala iný existujúci úver. Žalobca výpočtom, v ktorom od čistej mesačnej mzdy žalovanej vo výške 990,- eur odpočítal sumu životného minima platného od 01.07.2019 do 30.06.2020 vo výške 210,20 eur, dosiahol výšku prípadnej maximálnej splátky, ktorú žalovaná bola schopná splácať, a to sumu 779,80 eur. Žalovaná by bola schopná úver splácať aj v prípade započítania finančnej rezervy vo výške 155,96 eur, vtedy by bola žalovaná schopná splácať sumu 623,84 eur. Nakoľko splátka zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola vo výške 90,40 eur, žalobca postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity žalovanej pred uzatvorením zmluvy a riadne preverili stav, príjmy a výdavky žalovanej. Z uvedeného dôvodu nie je možné považovať úver za bezúčelový a bez poplatkov.

6. Z prehľadu splátok a úhrad je zrejmé, že do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ktoré bolo žalovanej doručené dňa 06.11.2020, listom zo dňa 26.10.2020, žalovaná zaplatila 6 splátok po 90,40 eur, pričom podľa zmluvy o úvere mala zaplatiť 10 splátok, keďže splatnosť prvej splátky bola určená na deň 20.01.2020 a každá ďalšia splátka bola splatná ku 20. dňu v mesiaci. Nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že splátku, ktorej splatnosť nastala dňa 20.07.2020, zaplatila v lehote do 26.10.2020. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ku dňu vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru dňa 28.09.2020, bola žalovaná v omeškaní s platením troch splátok úveru, a to splátky splatnej dňa 20.07.2020, 20.08.2020 a 20.09.2020, pričom žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru z dôvodu nezaplatenia splátky splatnej dňa 20.07.2020, na čo žalovanú upozornil 3. upomienkou zo dňa 28.09.2020. Inými slovami, žalovaná mala do vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru zaplatených len 6 splátok, splatných od 20.01.2020 do 20.06.2020. Doručenie upomienky, ako aj vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru, považoval súd za preukázané, a to doručenkami na č. l. 17 - 18 spisu, vzhľadom na časovú a vecnú súvislosť medzi jednotlivými listinami a doručenkami.

7. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná na súd dňa 14.07.2023, nedošlo k premlčaniu žiadnej dovtedy splatnej splátky. Žalovaná zaplatila 6 splátok a 7. splátka bola splatná dňa 20.07.2020, pričom žaloba bola podaná na súd dňa 14.07.2023, teda v rámci všeobecnej trojročnej premlčacej doby. Žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru dňa 26.10.2020 a do podania žaloby dňa 14.07.2023 taktiež neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba. Vzhľadom na uvedené považoval vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú.

8. Žalobca splnil zákonné podmienky pre vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.07.2020, do vyhlásenia okamžitej splatnosti dňa 26.10.2020, uplynuli tri mesiace a žalovanú upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

9. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Odvolanie odôvodila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Prvostupňový súd vykonané dôkazy nevyhodnotil v súlade s ust. § 191 CSP správne a svoje rozhodnutie aj náležite podľa ust. § 220 ods. 2 CSP neodôvodnil, keď sa nezaoberal všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a tvrdeniami žalovanej potrebnými pre posúdenie veci, ktoré sú súčasťou spisu. Jeho odôvodnenie je nedostatočné a arbitrárne.

11. Poukázala na rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3Csp/35/2022 zo dňa 24.02.2023. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že dostatočne zisťoval jej reálne výdavky, nepreveril ich stav. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta (žalovaného). Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa. Dôsledkom toho teda nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 vety druhej a tretej zákona č. 129/2010 Z.z. Z uvedeného vyplýva nemožnosť predčasného zosplatenia úveru, a to s poukazom na § 11 ods. 2 vetu prvú zákona č. 129/2010 Z.z. po zohľadnení zásady „a minori ad maius“ vzhľadom na to, že dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti veriteľa v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver. Z toho dôvodu bolo nutné aplikovať aj vetu prvú citovaného zákonného ustanovenia. Súd preto predčasné zosplatenie úveru vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon veriteľa pre rozpor so zákonom, teda citovaným zákonným ustanovením, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a/ ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a/, banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b/ prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V danom prípade konečná splatnosť úveru podľa zmluvy mala nastať až 20.12.2027, čo znamená, že v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok ešte nenastala konečná splatnosť úveru, a teda predmetom postúpenia pohľadávky bol takzvaný živý úver, teda úver, ktorý nebol splatný a preto spomínaná zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore s týmto zákonným ustanovením, a teda je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Znamená to nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v tomto spore. Žalobca nepreukázal, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia v právnom vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, lebo nepreukázal platné postúpenie predmetnej pohľadávky, teda svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní.

13. Súd sa vôbec nevysporiadal s námietkou, že výška úrokovej sadzby je v rozpore s § 3 Občianskeho zákonníka, v rozpore s dobrými mravmi. Priemerné úrokové sadzby úverov boli v období podľa stránok

NBS pre domácnosti vo výške 6,45 %. V zmluve uvedená úroková sadzba je o 250 % vyššia. Rovnako sa nevysporiadal s tvrdením žalovanej, že žalobca konal v rozpore s § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, kedy neposkytol žalovanej dostatočnú 15-dňovú lehotu na uhradenie dlhu a predčasne mimoriadne zosplatnil úver aj napriek tomu, že neuplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky. Žalovaná dňa 14.08.2020 uhradila splátku splatnú 20.07.2020 a uvedenú skutočnosť súd nezohľadnil vo svojom odôvodnení rozsudku v súvislosti so zosplatnením úveru.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. Súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s právnou aj skutkovou stránkou veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a s jeho rozhodnutím, ktoré je vecne správne, sa stotožňuje. Uplatnený nárok čo do právneho dôvodu aj výšky riadne preukázal. Právny predchodca postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity žalovanej pred uzatvorením zmluvy a riadne preveril stav, príjmy a výdavky žalovanej a dokumenty, ktoré predložil súdu považuje za relevantné a preukazujúce riadne preverenie finančnej situácie žalovanej. S dôvodmi, ktoré žalovaná uvádza v odvolaní sa vysporiadal súd prvej inštancie v rozhodnutí a námietky žalovanej vyhodnotil ako nedôvodné a zosplatnenie úveru právnym predchodcom za platné. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

15. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, preto rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie.

16. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

17. So zreteľom na obsah odvolania žalovanej bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vyhovel žalobe, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok I., ktorým bolo konanie zastavené nebol odvolaním napadnutý, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmavania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

18. Žalovaná formálne podala odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a) - h) CSP. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

19. Predmetom odvolacieho prieskumu, vychádzajúc z viazanosti odvolacieho súdu rozsahom i dôvodmi podaného odvolania, bolo posúdiť, či sa súd prvej inštancie dopustil žalovanou tvrdených väd rozhodnutia, a to podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, vychádzajúc pritom z konkrétnych dôvodov ako ich vymedzila odvolateľka v podanom odvolaní. Iba tieto odvolacie dôvody žalovaná v podanom odvolaní aj konkretizovala.

20. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

21. Žalovaná namietala okrem iného nesprávny právny záver súdu prvej inštancie, že predchodca žalobcu s odbornou starostlivosťou skúmal pred poskytnutím úveru schopnosť žalovanej splácať úver

v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Odvolací súd považuje túto odvoláciu námietku žalovanej za dôvodnú.

22. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanou dňa 12.12.2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej v texte ako „Zmluva o úvere“) (č.l. 6 až 8 súdneho spisu), ktorou žalovanej poskytol bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 5.000,- eur, ktorý sa zaviazala žalovaná vrátiť prostredníctvom 96 splátok vo výške 90,40 eur do 20.12.2027.

23. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že na právny vzťah založený predmetnou zmluvou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, je nutné aplikovať príslušné ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa a súčasne je nutné podriaďiť predmetný zmluvný vzťah právnemu režimu osobitnej právnej normy upravujúcej spotrebiteľské úvery, a to zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia Zmluvy o úvere (12.12.2019). Odvolací súd poznamenáva, že právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, ako vzťahu spotrebiteľského a vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere, ani samotným žalobcom v konaní spochybnené a namietané nebolo.

24. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 13.11.2023 (č.l. 112 spisu) právny predchodca žalobcu K., K. postúpil na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní.

25. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere (12.12.2019) veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

26. Podľa § 7 ods. 17 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere (12.12.2019) vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 7 ods. 19 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere (12.12.2019) veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

28. Podľa § 7 ods. 20 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere (12.12.2019) na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

29. Podľa § 7 ods. 27 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere (12.12.2019) veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb,

voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

30. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere (12.12.2019) ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

31. „Dovolať ďalej namietal, že súdy v konaní tendenčne zvyhodňovali spotrebiteľa na úkor žalobkyne. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že Súdny dvor Európskej únie v spotrebiteľských vzťahoch definoval tri dôležité sféry záujmu Európskej únie, v ktorých musia súdy naplniť cieľ príslušných spotrebiteľských smerníc. T. zn., vnútroštátny súd je povinný skúmať ex offo náležitosti spotrebiteľskej zmluvy, bonitu dlžníka a neprijateľné podmienky v zmluvách. V týchto prípadoch je vnútroštátny súd zároveň povinný poskytnúť spotrebiteľovi ex offo ochranu, a to aj v prípade, keď je spotrebiteľ právne zastúpený.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.7.2025, sp. zn. 5Cdo/74/2024).

32. Je nevyhnutné dať do pozornosti, že vo veci C-303/20 Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto: Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

33. Vo veci C-679/18 Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

34. Z jednotlivých bodov rozsudku súdneho dvora (prvá komora) zo 6. júna 2019 vo veci C-58/18, Michel Schyns proti Belfius Banque SA, vyplýva:

Ako to bolo pripomenuté v bode 29 tohto rozsudku, aj keď smernicou 2008/48 sa harmonizujú len určité aspekty pravidiel členských štátov v oblasti zmlúv o spotrebiteľskom úvere, z odôvodnenia 44 tejto

smernice vyplýva, že členské štáty s cieľom zabezpečiť transparentnosť a stabilitu trhu a v očakávaní ešte širšej harmonizácie musia dbať na to, aby zaviedli vhodné regulačné alebo kontrolné opatrenia, uplatniteľné na veriteľov.

Spájať tak povinnosť veriteľa overiť úverovú bonitu spotrebiteľa s právnym dôsledkom, pokiaľ ide o správanie, ktoré má veriteľ prijať v prípade negatívneho posúdenia, nie je v rozpore s cieľom článku 8 ods. 1 smernice 2008/48. V odôvodnení 26 tejto smernice sa totiž pripomína cieľ spočívajúci v posilnení zodpovednosti veriteľov a v ich odradení od toho, aby úvery poskytovali nezodpovedne.

Navyše smernica 2014/17 prijatá, ako to pripomína jej odôvodnenie 3, v oblasti spotrebiteľských úverov týkajúcich sa nehnuteľností v nadväznosti na medzinárodnú finančnú krízu, ktorá preukázala, že nezodpovedné správanie účastníkov trhu môže podkopať základy finančného systému, aj keď sa neuplatňuje *rationae temporis* a *materiae*, preukazuje vôľu normotvorcu Únie posilniť zodpovednosť veriteľov tým, že vo svojom článku 18 ods. 5 písm. a) stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby „veriteľ poskytol úver spotrebiteľovi len vtedy, keď výsledok posúdenia úverovej bonity naznačuje, že je pravdepodobné, že povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere budú splnené spôsobom, ktorý sa podľa danej zmluvy vyžaduje“.

Povinnosť veriteľa stanovená vnútroštátnymi právnymi predpismi zdržať sa uzavretia zmluvy o úvere v prípade, keď sa nemôže odôvodnene domnievať, že spotrebiteľ bude schopný vzhľadom na svoju finančnú a osobnú situáciu splatiť úver v súlade so zmluvou, teda nie je takej povahy, aby narušila cieľ článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 alebo spochybnila principiálnu zodpovednosť spotrebiteľa dbať o svoje vlastné záujmy.

35. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006, a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

36. „27. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa je v našom právnom poriadku zakotvená v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom ide o transpozíciu čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“). Podľa tohto ustanovenia je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.“

28. Zákonodarcu zdôraznil, že dôkazné bremeno pri overení toho, či si veriteľ splnil túto zákonnú povinnosť, je na strane veriteľa [pozri § 7 ods. 16 písm. b) za bodkočiarkou zákona o spotrebiteľských úveroch]. Splnenie tejto povinnosti je však potrebné vnímať vo všetkých aspektoch súvisiacich s poskytovaním úveru.

29. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu je pre spotrebiteľa nepochybne viac než podstatná, pretože chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti [pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) LCL Le Crédit Lyonnais SA proti Fesihovi Kalhanovi z 27. marca 2014, C-565/12, bod 42]. Súdny dvor citovanú smernicu vykladá tak, že „existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ najmä z dôvodu nevedomosti nebude dovolávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj citovaná judikatúra)“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK z 5. marca 2020, C-679/18, bod 22). Zjednodušene povedané, v mnohých prípadoch je dlžník len laik, ktorý má predstavu o tom, koľko si chce požičať, ale veriteľ je ten, kto má odborné skúsenosti a vedomosti, a vie preto vyhodnotiť aj to, koľko si klient požičať môže, aby to vedel splácať, a právny predpis k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (§ 7 ods. 20 a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch).

31. Podľa § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa vynaložením odbornej starostlivosti rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

32. Mohlo by sa teda zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady. Je ale zrejmé, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu – teda preukázať aj to,

že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo – chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou.

33. Napokon je tu tretí aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejme, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (často výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie – jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejme, že ho dlžník nebude vedieť splácať.

34. Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru nevyplývajú z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.).

35. Podľa bodu 26 odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „... Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“

36. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta – posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom.

41. Súd rozhodujúci vo veci je teda povinný (ex offa) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Ak vychádzame z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, potom nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nenadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu – spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť.“ (pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 530/2024 zo dňa 12.02.2025).

37. Zákon o spotrebiteľských úveroch kladie veriteľovi povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, ide teda o povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ musí pritom posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda nielen jeho príjmy, ale aj výdavky. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi posúdiť schopnosti spotrebiteľa splácať úver nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a na nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 a nasl. ust. zákona č. 129/2010 Z.z. je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon č. 129/2010 Z.z. a ďalšie. Bolo na žalobcov, aby tento preukázal, že jeho právny predchodca bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 a nasl. ust. zákona č. 129/2010 Z.z.

39. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca preukazoval svoje tvrdenie o zisťovaní príjmu žalovanej pred poskytnutím úveru predložením výplatnej pásky, Oznámenia o výške a zložení funkčného platu, listiny o Dopyte do Sociálnej poisťovne, z ktorých nepochybne vyplýva, že žalovaná bola zamestnaná v relevantnom období na dobu neurčitú s výškou priemerného vymeriavacieho základu 1.207 eur, resp. čistej mesačnej mzdy 999 eur. V tomto smere možno prisvedčiť správnosti záveru súdu prvej inštancie, že právny predchodca žalobcu skúmal príjmy žalovanej v relevantnom období.

40. Pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovanej, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobca v konaní predložil Výpis z Registra klientskych informácií, podľa ktorého žalovaná v čase uzavretia Zmluvy nemala poskytnuté žiadne splátkové a nesplátkové úvery. Zároveň žalobca predložil dokument pod označením Údaje žiadosti / zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, podľa ktorého žalovaná nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, ale ani žiadne mesačné finančné výdavky a iné mesačné výdavky. Žalobca predložil v konaní aj výpis z bankového účtu žalovanej (I. L. vo M. D. K.), z ktorého sa javí, že prevody v ňom uvedené, sa prevažne týkajú iných osôb, ako je žalovaná. Navyše žalobca vo svojom vyjadrení k odporu (č.l. 67 - 68 spisu) ani nevysvetlil, či týmto výpisom z bankového účtu zisťoval príjem alebo výdavky žalovanej. Žalobca predložil výpočet, ktorým mal preukázať, že žalovaná bola po odpočte sumy životného minima platného od 07.2019 do 12.2019 (210,20 eur) od výšky čistej mesačnej mzdy (999 eur) schopná mesačne splácať maximálnu mesačnú splátku 779,80 eur, resp. po započítaní finančnej rezervy 155,96 eur, splátku vo výške 623,84 eur. Pri splátke zo Zmluvy o úvere vo výške 90,40 eur mal za to, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity žalovanej pred poskytnutím úveru. Z uvedeného výpočtu však vyplýva, že právny predchodca žalobcu vychádzal pri tomto porovnaní len z výdavkov v podobe životného minima 210 eur a mesačných finančných výdavkov vo výške 0,- eur.

41. Odvolací súd poukazuje na to, že právny predchodca žalobcu nepreukázal, či skutočne zisťoval aj výdavky žalovanej (osobný/domáci rozpočet), napr. na domácnosť, stravu, bývanie, dopravu, lieky, telefón atď. V rámci Údajov žiadosti / zmluvy č. XXXXXXXXXXXX sú pri položkách Mesačné finančné výdavky a iné mesačné výdavky nulové, resp. žiadne hodnoty. Formulár bol vyplnený na základe údajov poskytnutých od žalovanej a právny predchodca žalobcu mal tieto údaje o výdavkoch minimálne prediskutovať so žalovanou. Právny predchodca žalobcu sa však očividne uspokojil len sumou životného minima. Odvolaciemu súdu sa tak javí, že právny predchodca žalobcu podcenil skúmanie výdavkov žalovanej. Základné výdavky sú totiž výsostne individuálnou záležitosťou a veriteľ je povinný ich zisťovať a preverovať, pričom tieto náklady nemožno stotožniť so životným minimom, ale je nevyhnutné vychádzať z reálnych výdavkov, nakoľko štandard každého žiadateľa o úver je iný.

42. Podľa názoru odvolacieho súdu aktuálna právna úprava v spojení s Opatrením NBS č. XX/XXXX z 14.11.2017 (ďalej v texte len „Opatrenie“) nezrušila povinnosť veriteľa skúmať reálne náklady žiadateľa o úver. Ust. § 7 ods. 27 zákona č. 129/2010 Z.z. výslovne stanovuje, že veriteľ je povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Posledná veta ods. 27 síce ustanovuje, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, avšak uvedené nemožno vykladať tak, že veriteľ vôbec nemusí od žiadateľa o úver zisťovať výšku jeho skutočných životných nákladov. Veriteľ teda nesmie bez ďalšieho vziať do úvahy len žiadateľom uvedené náklady, ak tieto žiadateľ uviedol v nižšej výške, než je stanovené životné minimum. S uvedeným korešponduje aj úprava v § 2 ods. 5 Opatrenia, podľa ktorého výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima. Ak zákon uvádza, že náklady spotrebiteľa treba posudzovať s ohľadom na životné minimum a Opatrenie uvádza, že náklady sú najmenej vo výške

životného minima, podľa názoru odvolacieho súdu to nenahrádza a neruší povinnosť veriteľa vynaložiť primerané úsilie na zistenie informácií o aktuálnych reálnych nákladoch spotrebiteľa, ani veriteľovi nedáva možnosť aby si sám určil výšku týchto nákladov (či už vo výške životného minima alebo vyššej). Ak účelom posúdenia bonity je zistiť, či žiadateľ o úver bude skutočne schopný splácať poskytnutý úver, potom je vylúčené, aby veriteľ posudzoval bonitu bez akejkoľvek informácie od žiadateľa o úver o jeho reálnych nákladoch na základné životné potreby. Jednak to výslovne ustanovuje zákon č. 129/2010 Z.z. a jednak náklady na zabezpečenie základných životných potrieb priemerného spotrebiteľa výrazne prevyšujú výšku životného minima. Právo musí byť aplikované v kontexte aktuálnej spoločenskej reality tak, aby bol naplnený účel právnej úpravy, ktorým je v danom prípade účinná ochrana spotrebiteľov pred nezodpovedným uzatváraním zmlúv o úvere, ktoré prekračujú ich finančné možnosti a mohli by viesť k ich platobnej neschopnosti. Posudzovanie bonity bez elementárnych vstupných údajov o skutočných nákladoch žiadateľa o úver nemožno hodnotiť ako postup s odbornou starostlivosťou.

43. Obdobne odvolací súd poukazuje na právny názor Krajského súdu v Trnave vyjadrený v rozsudku sp. zn. 28CoCsp/4/2024 z 04.03.2025, podľa ktorého :

„13.Súd prvej inštancie správne upozornil na povinnosť veriteľa vyhodnocovať bonitu spotrebiteľa aj na základe údajov o nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť podľa § 7 ods. 20 písm. b) v spojení s § 7 ods. 1 ZSÚ v znení účinnom k 30.11.2018 (ďalej len „náklady spotrebiteľa“). Správne tiež vychádzal z § 7 ods. 27 ZSÚ, pretože toto ustanovenie v znení účinnom k 30.11.2018 spresňuje spôsob, akým má veriteľ zisťovať náklady spotrebiteľa. Odvolací súd pripomína doslovné znenie tohto ustanovenia, podľa ktorého je veriteľ povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o nákladoch spotrebiteľa. Obsah povinností, ktoré zákon veriteľovi ukladá, je nepochybný a nepripúšťa výklad, ktorý presadzuje žalobca. Účel zákonom uloženou povinnosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa môže byť naplnený nepochybné len vtedy, ak veriteľ posudzuje konkrétne okolnosti týkajúce sa konkrétneho spotrebiteľa. To je zrejme aj z povahy ostatných položiek, ktoré musí veriteľ podľa § 7 ods. 20 ZSÚ vyhodnocovať pri výpočte ukazovateľa bonity: čistý príjem spotrebiteľa [písm. a)], výška splátky spotrebiteľského úveru [písm. c)] a peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa [písm. d)]. Niet žiadneho rozumného dôvodu, aby sa zo 4 položiek výpočtu len tri týkali konkrétneho spotrebiteľa a štvrtá [náklady spotrebiteľa – písm. c)] bola neadresná. To potvrdzuje aj posledná veta § 7 ods. 27 ZSÚ, ktorá veriteľovi ukladá náklady spotrebiteľa posudzovať s ohľadom a) na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a b) na príjem spotrebiteľa. Preto ak má veriteľ použiť aktuálne informácie o nákladoch spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) ZSÚ, vyžaduje sa zisťovanie individuálnych okolností týkajúcich sa nákladov konkrétneho žiadateľa o spotrebiteľský úver. Takto formulovanú povinnosť veriteľ zjavne nesplní tým, ak do svojich výpočtov preberie všeobecný údaj, akým je údaj o životnom minime. Takéto nazeranie na povinnosť veriteľa podporuje aj názor Súdneho dvora EÚ na výklad článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 (rozsudok z 18.12.2014, CA Consumer Finance SA, C-449/13, EU:C:2014:2464, na ktorý, mimochodom, upozorňoval aj súd prvej inštancie v bode 26 napadnutého rozsudku), ale aj odôvodnenie 26 uvedenej smernice, podľa ktorej by veritelia mali byť zodpovední za „individuálne“ kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Neodporuje mu ani opatrenie NBS zo 14.11.2017 č. 10/2017, pretože to stanovuje, že výška nákladov spotrebiteľa sa na účely § 7 ods. 20 písm. b) ZSÚ určuje „najmenej“ vo výške sumy životného minima. Na tomto závere nemení nič ani žalobcová analogická argumentácia ustanoveniami tohto opatrenia týkajúcimi sa inej položky – peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa [§ 7 ods. 20 písm. d) ZSÚ], lebo tá nezodpovedá systematicke ZSÚ a judikatúre Súdneho dvora EÚ.

14.Neobstojí ani obrana žalobcu nemožnosťou získať potrebné údaje od spotrebiteľa „kvôli nariadeniu GDPR“. Okrem toho, že ju žalobca relevantne nevysvetlil, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 7 ods. 2 ZSÚ v znení účinnom k 30.11.2018).

15.Nepodstatná je aj žalobcová námietka, že veritelia nie sú povinní žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov (napríklad faktúrami za telefón, bývanie a pod.), toľkož nie za záľuby, ako to načrtol súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, pretože obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku jej nezodpovedá. Pre poriadok však odvolací súd opäť pripomína rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance SA, podľa ktorého síce článok 8 ods. 1 smernice 2008/48 neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom, na druhej strane však nebráni, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obvyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy.

16. Ani odvolacia námietka, že veriteľ nie je povinný preukazovať skúmanie bonity spotrebiteľa, ak táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná, nie je opodstatnená, pretože nezodpovedá tomu, ako relevantné ustanovenia smernice vykladá Súdny dvor EÚ. Účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Obozretný veriteľ si musí byť vedomí nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia. (rozsudok CA Consumer Finance SA, bod 28). Súd má povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku (rozsudok z 05.03.2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167). Z týchto dôvodov neobstojí ani námietka žalobcu, že súd prvej inštancie nahrádzal procesnú aktivitu strán – žalovanej.

17. Napokon je nedôvodná aj výhrada, že skúmanie bonity je otázkou odbornou, teda aj prípadná povinnosť súdu preskúmať splnenie tejto povinnosti je limitovaná na samotný prieskum – nie následné vyhodnocovanie, či by súd ako veriteľ na základe doložených listín spotrebiteľovi úver poskytol. Súd prvej inštancie v skutočnosti žiadne vyhodnocovanie bonity spotrebiteľa neučinil, ale len konštatoval, že právny predchodca žalobcu nežiadal od žalovanej potrebné údaje.

18. Odvolací súd preto uzatvára, že ak veriteľ nezisťuje konkrétne náklady spotrebiteľa, ale len odkáže na životné minimum, poruší povinnosti ustanovené § 7 ods. 19 v spojení s § 7 ods. 20 ZSÚ, v dôsledku čoho sa v zmysle § 11 ods. 2 poslednej vety ZSÚ dopustí hrubého porušenia povinnosti posudzovať bonitu spotrebiteľa.“

44. Na základe uvedeného preto odvolací súd konštatuje, že skúmanie bonity zo strany právneho predchodcu žalobcu bez zistenia konkrétnych nákladov spotrebiteľa na živobytie, ale len odkázanie na životné minimum, nie je postačujúce pre splnenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 a nasl. ust. zákona č. 129/2010 Z.z. Bez toho, aby predchodca žalobcu skúmal aj iné spomínané aspekty, napr. celkové mesačné výdavky žalovanej, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Na teraz sa preto nemožno stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že zo strany právneho predchodcu žalobcu sa jednalo o konanie s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, čo má dôsledky do bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, alebo čo do straty práva vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, čo môže mať následky vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii žalobcu ako postupníka.

45. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je pritom imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy žalobca ako strana sporu civilného súdneho konania je subjektom hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide, ktorý je aktívne vecne legitimovaný a na druhej strane je žalovaný, ktorý je subjektom hmotno-právnej povinnosti, ktorý je pasívne vecne legitimovaný.

46. Podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. zásadne práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemôže veriteľ previesť na tretiu osobu. Z toto zákazu sú dané výnimky v prípade naplnenia ďalších tam uvedených predpokladov, ktorými sú, že dochádza k postúpeniu z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa, ktorý má oprávnenie na poskytovanie úverov vydané Národnou bankou Slovenska, resp. na banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a zároveň pohľadávka, ktorá sa postupuje musí byť po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, alebo musí byť splatná pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

47. So zreteľom na vyššie uvedené odvolaciemu súdu neostávalo nič iné len kasačným vybavením veci zrušiť rozsudok vo výroku II. a III. a podľa § 391 ods. 1, 2 CSP vrátiť vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

48. Úlohou prvoinštančného súdu bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rozsahu zrušujúceho výroku II. a bude potrebné postup právneho predchodcu žalobcu pred poskytnutím úveru podrobiť dôslednej kontrole z hľadiska dodržania zákonných podmienok podľa § 7 a nasl. zákona č. 129/2010 Z.z. vo vyššie naznačených intenciách a v odôvodnení nového rozhodnutia sa s nimi vysporiadať. Pokiaľ dospeje k záveru, že predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 a nasl. zákona č. 129/2010 Z.z., vyvodí konzekvencie podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Zároveň pri svojom rozhodovaní podľa potreby dá odpoveď na otázku o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ust. § 220 ods. 2 CSP. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

49. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).